

TOVERITAR

Asiantuntijain ja ammattien
asiantuntijain, ilmestyä Astoriassa, Ore., joka
on The Western Workmen's Pub. Co:n
omistuksessa.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25, puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c

ADDRESS: **TOVERITAR**

BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR**(THE WOMAN COMRADE.)**

Organ of the Finnish Working Women in
America. Published every Tuesday by The
Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.

Huoneusto sijaitsee 10-nen ja Duane ka-
njen kulmassa. Puhelin 365.

Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran.
Määrällisistä \$1.00 ensimmäiseltä tuu-
malta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta lileltä.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th,
1911, at the Post Office at Astoria, Oregon.
Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS:

Selma Jokela-McCone
1669 E. 16th St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa
seuraavaa:

Uusia	91
Uudistuksia	60
Katkonnut	58

LUOKKATAISTELU- ALUEelta

SEATTLE, WASH.

Pasutyöläisten lakko päättyi 7 p.
heinäk. Pientä huovitusta vaan
oli työläisten tehtävä vaatimuksiin-
sa. Kaikki pesulattosten leimät al-
lokirjottivat sopimuksen. Yksi ainoa
ei, joka ei voinut alistua sopimuk-
sen tekoon, vaikka kyllä oli luvannut

**KANVI-
JUTTUJA**

Palkkakuntakirjeiden luku viime
viikkona on supistunut kovin vä-
hiin. Ja huolimatta siitä, että lä-
päässä niitä palkkakuntakirjeitä moli-
ttiin, täytyy huomauttaa, että pu-
reituppi olisi, jos niitä palkkakun-
takirjeitä tulisi enempi, s. o. useam-
melta palkkakunnalta.

Näemme, että lehdessä tilaajamäärä
ei ole kohonnut aivan niin nopeaan,
kuin olisi toivottavaa näinä viime
viikkoina. Se on aina niin, että kun
on vähän palkkakuntakirjeitä, niin
on vähän uusia tilaajakin.

Palkkakuntakirjeiden luku tietysti
näin keskikesällä vähenee osaksi si-
tä syystä, että osastojen toiminta on
keskikesällä hiljaisempaa, ja niin ol-
len luotelluun, että ei ole mitään
kirjoitusta. Mutta asia nyt on
niin, että s. o. osaston toiminnasta
kertominen on vaan toinen puoli kir-
jeenvaihtajan tehtävistä. Tapahtuu
silti maailmassa muutakin ja tärkeää
on kertoa kaikista työväkeä koskevis-
ta asioista.

Jos pelkäätte liian paljon tilaa kir-
jeiden vievän, niin voittehan sanoa
suoittavanne lyhempiä. Onhan si-
tä kertomista päivän tapahtumista jo-
kaisella palkkakunnalla ja varsinkin
sellaisista asioista, jotka ovat lähe-
nessä yhteydessä meidän työläisten
jokapäiväisen elämän kanssa.

Ja toiseksi, työväenlehdistö on työ-
väestön koululaitos, jossa apuna tie-
tysti käytetään muutakin kirjalli-
suutta. Palkkakuntakirjeillä on tär-
keä osansa lukijansa yleisen tieto-
määrän kartuttamisessa. Esim. minä
olea oppinut lehdistämme palkkakun-
takirjeistä enemmän tämän maan maan
tiedettä, ilmastosuhteista, tuotannol-

maksaa union palkkaa. Mutta sil-
hen eivät työlliset tyytyneet, joten
hän joutui uudemman lähtökseen.
Kyllä se taas tämänkin työllisten
voitto oli suuri ylätys herrille.
Senkin tähden oli se ylätys, että
enin osa työllisistä oli naisia. Naiset
alkivatkin järjestäytyä käsi kädessä
miesten kanssa. Järjestyneet työ-
läiset voivat paljon kun vaan tahto-
vat ja kukaan sitten voisivat ellemmä
me, joita on paljon. Ja ilman meitä
työllisiä ei maailmassa olisi mitään.

Täällä on yksi pesulaitos, joka on
ollut jo pitemmän ajan union työ-
palkka. (on alkuaan perustettu
union nimellä) joka on koko ihmis-
linen työpaikka naisille. Siellä tekee
työtä aivan mielellään. Minäkin sa-
tin joutumaan sinne lakon aikana,
sillä siellä tehtiin työtä koko lakon
aikaa kolmella vuorolla. Lakkoi-
silla ei ollut mitään hätää, kun sa-
vat olla siellä työssä, ja työtä oli
tarpeeksi. Nykyään valittavat, ettei
tahdo saada yövuorolle kylliksi työ-
läisiä, kun lakkolaiset ovat palanneet
entisille paikoilleen, ja järjestymät-
ömiä työllisiä ei sinne oteta vaik-
kapa maksaisivat sisäänmaksun. Lu-
konkirkureita ajetaan nyt oikeen
tuntuvasti muistuttaa, että muistat-
sivat ainakin jonkun aikaa, mikä hei-
dän rauhaansa sopii. 21 p. kokouk-
sessa ei vielä otettu niitä union,
vaan määrätettiin sisäänkirjotukmak-
su, joka tulee olemaan \$25.00. Ja me
lakkolaiset pääsimme 50 senttiä,
mutta ei tuo \$25.00 ole kylliksiäkään
suuri sakkorikureina olemille. Ne
työlliset, jotka yhtyivät siihen ar-
meliaan aikoinaan mihin me kuul-
lumme kaikki, nyt saavat ihmiselli-
sen kohtelun toisiltamme, vaan rik-
kuriraukkoja jokainen sormellaan o-
soittaa. Kyllä se on nyt heille kar-
vasta mielestä, vaan kun kerta ovat
niin tyynti raukkoja, etteivät älyä
ajallaan, niin kärsikööt nyt. Vastal-
suudessa ymmärtänevät ehkä niin
paljon etteivät mene riistämään tois-
ten työllisten leipää. Pitää järki
olla senverran selvänä, ettei niin
suurta vääryyttä tee toisia työllisiä
kohtaan. Olsi toivottava, että kaik-
kien rikkurien silmät pian avkenisi-
vät niin suuriksi että eivät enää
sellaista toista tekisi.

Nyt on naisten alin palkka \$9.00
viikossa ja korkein \$13.50, palkat

hiistä toista, työväestön oloista jne.
kuin kouluvuosiinani voim oppia kou-
lukirjoista. Näinäkin tiedot ovat
suurmerkityksestä työllisille, joten
niillä on arvoaks palkkansa palkka-
kuntakirjeiksi.

Ja sitten. Alnoastaan omlen kir-
jeenvaihtajiemme kautta, voimme
saada todelliset tiedot työtaisteluista
eri palkkakunnilla. Oltakamme esi-
merkiksi Butte. Mont. ja Arizonan
lakkotaltelut. En ole mitään luke-
nut suuremmalla mielenkiinnolla, kun
luin Toverista kirjeen Arizonasta.
Sanoin olen lkenut mitä suurim-
malla mielenkiinnolla kirjeenvaihta-
jamme kirjeet Buttesta. Mont. Kaikki
sellaiset palkkakuntakirjeet ovat mie-
lenkiintoisia ja samalla opettavia,
joissa elävää ja todenperäisesti ker-
rotaan sen palkkakunnan elämästä.

Ja jos joskus kirjoitetaan todellista
historiaa, niin siinä suurena apuna
voivat olla työväenlehdien palkka-
kuntakirjeet, jos siinä apua älytään
käyttää. Palkkakuntakirjeet, ovat
kun valokuvia tapahtumista, missä
työlliset ovat olleet mukana. Ne
ovat todellista kuvaa päivätyöstä siinä
päiviltä kuin ne tapahtuivat.

Se henkilö, joka väheksyy ja hal-
veksuu palkkakuntakirjeitä, ei tiedä
mitä hän puhuu.

Eräs tuttavani, joka taloudellisten
sietelten kautta on kinnitettynä ka-
tooiseen kirkkoon niin lujasti, ettei
irti pääse, vaikka halu olisi (kirkon
isä kun on myöskin kinteimistöpis-
neksessä, joten koko seurakunta on
hänelle velassa) jutteli minulle mi-
ten "isä" häntä lohdutti, kun meni
valvojan valittamaan siitä, että mies
juoppotelee.

"Katso tuota" sanol pappi osottaen
neitsyt Maarian kuvaa seinällä, "kat-
so ja ajattele minäkalaisen riisin län-
kantoi. Sinun ristisi on se, että
sinulla on juoppo mies. Ja kuules
kun kerron sinulle erään kaimin ta-

vaihden yhdeksästä dollarista kol-
meentoista ja puoleen dollariin riip-
puen siitä mitä työtä kukin tekee.
Vähempää yhdeksää dollaria ei saa
maksaa oppilaillekaan, joka oli en-
nen parhain palkka. Miesten kor-
kein palkka on \$22.50 viikossa. Alin-
ta palkkaa en tiedä vielä tätä kir-
joituksessa.

Nyt saamme olla voitostamme iloi-
sia ja työkin maistaa miellyttäväm-
mältä kun olemme saaneet vaati-
muksemme läpi ajetuksi. Niin olisi
saatava asiat menemään kakkilla
työaloilla yli koko mailman, ja kyllä
ne saadaankin kun vaan työlliset
ymmärtävät yhdistyä joukkona ryntä-
tämään. Ja kyllä he ymmärtävät-
kin, kun vaan tahtovat ja toivon, että
he tahtovat nyt jo.

MARIA WUORI.

PEARSON, WASH.

Onkin taas kulunut pitkä aika, kun
olen viimeksi kirjoittanut Toveritta-
reen. Synnä siihen on se, että mel-
lä farmareilla on tuota työtä niin
paljon, varsinkin kesän aikana.
Hauskin aika se on nyt kesästä
mennyt, vaikka ei sekään mitään
hauskaa ollut. Kyllä minä sitä toi-
voin, että kun tulee se "fortsulaf",
niin sitten on hauskaa, mutta mie-
heni sai olla vain yhden viikon ko-
lona, ja nyt saan taas yksin far-
mata. Moni kaupunkilainen mahta-
neen luulla, että kyllä niillä farma-
reilla mahtanee olla hauskaa siellä
maalla, mutta kyllä toista saa ko-
koa se, joka tänne asumaan aset-
tuu, kun täytyy aina olla yksin. En
usko että se ketään huvittaa, ei ai-
nakaan minua. Mutta köyhäparan
täytyy olla vaikka missä ja vaikka
olisi kuinka ikävä. Miehet ovat
läältä menneet metsäkämpille niin,
että jos oikein tarkoin lakee, niin
voi ehkä kymmenen suomalaista
miestä löytyä Pearsonista. Ei se
leipä täällä muuten tule, jos ei me-
ne metsästä tienaamaan henkensä
uhalla.

Osaston kokouksessa en tiedä pal-
joa kertoa, kun en ollut kuulemas-
sa, kun olla silloin Seattlessa. Valittiin
virkaillat puoleksi vuotta, joiksi tu-
livat: pöytäkirjuriksi Frank Risse-
nen, jäsenkirjuriksi Lempi Carlson
(entinen), rahastonhoitajaksi Väinö

pahtunan. Kerran oli nainen, joka
eksyi metsätiellä. Hetken harhai-
tuutaan, hän tapasi juopuneen miehen,
jolta kysyi tietä. Mies oli niin juo-
vuksissa, että viittoi sinne tänne,
joten nainen taas lähti harhailemaan
ja hetken kulettuaan kohtasi hän
Jeesuksen, joka sanol hänelle: "Sen
miehen, jonka sinä äskes juopune-
na tapasit, tulee sinun ottaa avio-
mieheksesi ja kantaa ristisi minun
tähtien."

Kas siinä oli lohdutus, jonka pappi
vaimolle antoi. Tietysti kaikki juo-
pot miehet ovat yhtä mieltä tämän
pappin kanssa.

Mutta kirkolle on edullista se, että
seurakunnan miehet juoppotelevat
siksi paljon, että heidän järkensä
pysyy niin tyisenä etteivät voi mi-
tään ajatella ja samalla pysyvät
niin kohtuullisessa määrässä velassa
pappille, etteivät mitään muotoa kir-
kon kynsistä irti pääse.

Eräänä sunnuntaina hiljakkoin, oli
sama pappi sanonut saarnastuolis-
taan, että Saksan keisari se tässä
sodassa voittaa sentähden, että kei-
sari ja Saksan kansa ovat jumalaa
pelkääväisiä, ja niinmuodin jumala
sotii heidän puolestaan.

Minulla on eräs toinenkin tuttava,
joka kuuluu protestanttiseen kirkko-
kuntaan, muistaakseni methodisti-
seen. Hän on luonteeltaan hilem-
kapinallinen ja tavallinen älykäs nä-
nen hän on, mutta ei uskalla mennä
ajatuksissaan ja kapinomisessaan
sen pitemmälle, kuin mitä pastori
sallii. Hän on hyvin tuntehikas ja
helläsydäminen ja tämä sota-aika kos-
kee häneen, vaikka ei se vielä ole
ketään hänen perheestään pois riis-
tänyt, ja toimeentulo heillä on jota-
kuinkin siedettävä. Tuota hänestä
on ikävä nähdä naapurin polkien me-
nevin sotaan ja hän suree surevainten
kanssa ja kapinol kapinolvien
kanssa — niin paljon kuin uskaltaa

Mattson, järjestäjäksi John Koski.
Huivitoimikunta ei voinut valita siitä
syystä, ettei ollut kokouksessa sel-
laisia henkilöitä, jotka voisivat ru-
veta siihen, joten sen valinta jäi
seuraavaan kokoukseen.

Kenttäjuhla oli täällä Saarijärven
rannalla, jossa oli hauskaa. Yleisöä
oli saapunut koko paljon.

Harvinainen tilaisuus oli meillä
Pearsonilaisilla t.k. 10 ja 11 päivinä,
kun meillä oli Sanna Kannasto luen-
noimassa. Hän selitti niin tarkoin
ja selvästi kaiken nurinkuruuden
syyt ja miten voimme asiat korjata,
että kullompikin varmasti ymmärsi.
Kyllä se puhe koski niin, että vedet
silmiin pakkasi väkisin. Sils itse-
puolestaan sanon vaan, että Sanna
Kannasto on puhuja, jota kannattaa
kuulla. Toivon vaan, että jokaisella
palkkakunnalla mentisiin suurilukui-
sesti häntä kuulemaan.

Toivotan hauskaa syksyä kaikille
ystävälle ja tovereille ja erittäinkin
toimitukselle. Piirisi toverillisesti,
MRS. LAHTI.

**WORCESTER QUINSIGAMOND,
MASS.**

Piirrin täältä vähän kuulumisia,
kun tulla valituksi kirjeenvaihtajaksi
Toverittarelle.

Täällä asustaa koko paljon suoma-
laisia, vaan kun täällä ei ole ollut
mitään edistyspyrinnöitä, niin on
vielä paljon sellaisia, jotka koeta-
vat vastustaa nurinkurisen järjestel-
män poistamista.

Toveri Niskanen kävi luennoimas-
sa viime kesänä ja perustamassa
tänne sosialistiosaston. Jäseniksi
yhtyi heti 32 henkeä ja kaikki
vastuksista huolimatta on osastome-
me jäsenluku kohonnut. Huoneen
pienuuden takia on jo täytyntä muut-
taa ja näyttää siltä, että taas saa-
daan pian etsiä isompaa kokoushuo-
netta.

Kapitaliimin kiskurikoura tonkeu-
tuu niin läikkälemättömästi jokai-
seen työllisasuntoon, että jo pitäisi
unsempienkin silmien auaa. Jospa
kaikki työlliset alkaisivat yhtä häi-
källemättömästi ajamaan omia va-
timuksiaan eteenpäin niin pian pääs-
säisiin parempiin oloihin.

Meidän naisten ei ole enää pakko
olla niin halveksitussa asemassa,

kapinoida. Olen hänen kanssaan usein
keskustellut, naapurit kuin ollaan,
keskustellut varovasti, mutta varmas-
ti ja olen nähnyt, että siemen on
itänyt, mutta olen myöskin havain-
nut, että pastori ne idut tukahut-
taa, tai ainakin katkoo, ettei oras
pääse määrättyä rajaa pitemmäksi.

Eräänä päivänä näytti tämä naa-
purini minulle romaanikirjaa. Ei ol-
lut vielä lkenut, mutta alkoi juuri
ryhtyä lukemaan, sillä pastori oli ke-
hoittanut häntä lukemaan. Kirja kuu-
li olevan sellainen, missä aina löy-
tyy valokuvia puol joksaiseen asiaan ja
joka näyttää ihmistä elämään työntä
huoletonta elämästä ja siirtää hänen
ajatuksensa pois maailmallisista huo-
lista ja surista. Pastori oli sano-
nut, että näinä levottomina aikoina
ihmiset tarvitsevat sellaista luke-
mista elämänsä huojentamiseksi.

Niin todellakin. Kukapa työväen-
luokan naisten henkisesti kasvatuks-
sesta huolta pitää jolleivät ne, jotka
ovat hallitsevan luokan portin var-
toina.

Nikkä luulko, että tahdon omia
tuntejanne järkyttää ja riistää sie-
lunne rauhaa. Ei, ei. Uskokaan ju-
malaaanne niin paljon kuin haluatte,
mutta sen sanon, että älkää usko-
pappeja tarkastamatta lähemmin hei-
dän sanojaan, sillä papit ovat aivan
yhtä kaukana jumalasta kuin mekin
olemme.

Kirkot, jotka ovat eksyneet pois
siltä tehtävistään, että pelastaa ih-
miskunta sekä maailmasta, että hau-
dantakaisesta helvettistä ja päivän-
toin, tahtovat syösti työlliset ensiksi
maalliseen ja sitten haudantakaiseen
helvettiin, eivät ole enään kristittyjä
kirkkoja, vaan ovat kauhustus juma-
lan edessä.

Muistakaapas leviittää seuraavaa
Toverittaren numeroa, sitä suurta
numeroa. Parhaimmat avustajamme
ovat sitä muistaneet kirjoituskalillaan.
— Selma-Lähti.